

Arbeidsmarkedet og fusjonskontrollen

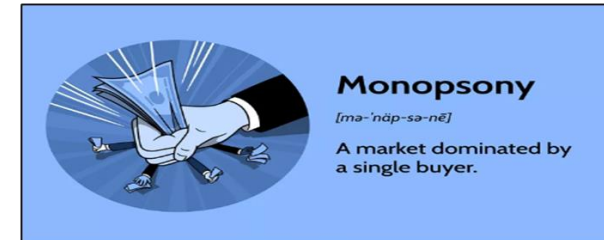
kommentarer til Sørgaard og Gjendemsjø

Advokat Beret Sundet

Beccle 3. oktober 2024

BAHR

Noen observasjoner fra en praktiker knyttet til utviklingen i USA

Guideline 10

When a Merger Involves Competing Buyers, the Agencies Examine Whether it May Substantially Lessen Competition for Workers, Creators, Suppliers or Other Providers

Hvordan har endringene påvirket fusjonskontrollprosessene i USA?

- **En fusjon mellom konkurrerende innkjøpere kan forårsake skade på lik linje med en fusjon mellom selgere**
 - På innkjøpmarkedet alene, eller i kombinasjon med et nedstrømsmarked
- **Arbeidsmarkedet er et særlig viktig innkjøpmarked, og retningslinjene fremhever at de «personlige kostnadene» forbundet med jobb-bytte forsterker eventuelle konkurransebegrensende virkninger**
 - Bekymringer kan oppstå på mindre konsentrerte markeder enn ellers
 - Det må undersøkes hvorvidt de fusjonerende partene kan
 - kutte eller fryse lønninger
 - bremse lønnsvekst
 - øke forhandlingsstyrken overfor arbeidere
 - på annen måte forringe arbeidsvilkår

- **Betydelig fokus på negative virkninger i arbeidsmarkedene i mange saker – uavhengig av mulige virkninger i nedstrømsmarkedene**
 - Kompliserer risikoanalysen når partene ikke er nedstrøms konkurrenter
 - Omfattende informasjonsbehov for å kartlegge om partene konkurrerer om arbeidskraft
 - stillingsbeskrivelser, CVer, lønns- og pensjonsbetingelser, andre ansattegoder, rekrutteringsplaner, ansattes bostedsadresse
 - økte kostnader og lengre behandlingstid for ellers ukompliserte transaksjoner

Særskilte forhold i Norge som reduserer behovet for konkurranserettslig fokus på arbeidsmarkedene?

- Unntaket for lønns- og arbeidsvilkår i konkurranseloven § 3 - tilsvarende praksis fra EFTA-domstolen og EU-domstolen
 - Case C-67/96 Albany – unntar reguleringer i kollektive avtaler som ligger innenfor «sosialpolitikens kjerneområder»
 - Gjelder forbudsbestemmelsene
- Organisasjonsgrad og frontfagsmodell legger begrensninger for muligheten til å utøve «kjøpermakt» i arbeidsmarkedet
 - Frontfagsmodellen - partene i arbeidslivet blir enige om lønnsvekst og arbeidsvilkår
 - Organisasjonsgrad 50 %
- Arbeidsmiljøloven forbyr rekrutteringsklausuler og konkurranseforbud, unntatt
 - Ved virksomhetsoverdragelser - rekrutteringsklausul tillatt under forhandling og 6 måneder etter opphør av forhandling eller gjennomføring av virksomhetsoverdragelsen
 - Konkurranseforbud (ta ansettelse hos konkurrent eller etablere egen virksomhet) – inntil 12 måneder fra arbeidsforholdets opphør mot full lønn (begrenset oppad til 8 G og deretter minst 70 %)

Gir gjeldende regler grunnlag for inngrep når konkurranseskaden kun oppstår i arbeidsmarkedet?

Buyers' cartels may not raise prices for consumers. But that doesn't make them some sort of victimless crime. They still make our economy work less efficiently. And they still have direct victims [...].»
Vestager (2021)

- **Fusjonsforordningen**

- Ordlyden legger ikke begrensninger
- Rettspraksis

C-377/20 Servizio, premiss 41

“In that connection, it must be borne in mind that Article 102 TFEU is part of a set of rules, the function of which is **to prevent competition from being distorted to the detriment of the public interest, individual undertakings and consumers**, which ensure well-being in the European Union (see, to that effect, judgment of 17 February 2011, TeliaSonera, C-52/09, EU:C:2011:83, paragraphs 21 and 22).” (min utheving)

- ECN Policy brief, mai 2024

“Moreover, following the Court's assessment of buyers' cartels, it should be sufficient to focus on whether the relevant wage-fixing or no-poach agreement reveals a “sufficient degree of harm” to the competitive process of the labour market concerned, and **unnecessary to conduct a similar analysis in downstream product markets.**”

- Effektivitetsforsvar?
 - Kommunikasjon fra Kommissjonen om arbeidsmarkedene og 101 indikerer at arbeidsmarkedet anses som eget marked
 - Retningslinjene premiss 79 - effektivitetsgevinstene må materialisere seg i same marked som konkurranseskaden

- **Norsk rett**

- Formålsbestemmelsen – “særlig hensyn til forbrukernes interesser”
- Harmoniseringshensyn tillegges stor vekt